

Leili on mitmekülgsete huvidega, loeb palju. Lugejatega suhtlemisel on ta vaba ja nõuandev, kolleegina seltsiv ja otsekohene, analüüsib olukorda ja ütleb siis oma arvamuse. Leili on täiskasvanud tütre ja poja ema, suure Jaani abikaasa ja väikese Jaani vanaema.

Maret Vanamb

KIIRA SCHMIDT

60

Kiira Schmidt sündis 25. augustil 1939. a. Tartus apteekri perekonnas, *Neitsi* tähtkujus, kaks päeva pärast kurikuulsa Molotov-Ribbentropi pakti sõlmimist. Ema oli saksa gümnaasiumi haridusega noor daam ja ristiisa kohustused võttis enda kanda tulevane peaminister Jüri Uluots. Isa surm ja alanud sõda varjutasid paljutõotava alguse ning viisid Kiira koos ema ja vanaemaga 1944. a. Järvamaale. Seal, Järva-Jaani Mittetäielikus Keskkoolis saigi alguse tema koolitee. Jõudnud Tartusse tagasi, jätkusid Kiira õpingud tollases 4. (pärastises 10.) 7-klassilises koolis ja juba hiljem 2. keskkoolis. Aastail 1958–1964 õppis keeleandekas Kiira Tartu ülikoolis oma lemmikala — saksa filoloogiat ja, tundmata erilist huvi õpetajaameti vastu, asus tööle Eesti Põllumajanduse Akadeemia raamatukogus, kust

mõne aasta möödudes, 25. märtsil 1968 sai oma filoloogilistele huvidele enam sobiva, vanembibliograafi koha Tartu Ülikooli Raamatukogus peatselt omaette üksusena formeerivas reserv-vahetusfondi osakonnas. Töö selles nõukogude raamatukogunduse tüüpskeemis ettenähtud üksuses tähendas tegelikult üle 400 000 trükiüksuse sisaldava, peamiselt vanema, kuni 1941. aastani ilmunud eesti-, vene- ja võõrkeelse kirjanduse kogu läbitöötamist, s. t. suunamist kas põhifondi, varuks või vahetuseks teiste raamatukogudega. Külmad ja karmid töötingimused kütmata Aleksander Nevski kirikus Sõbra tänaval ei heidutanud tollast noort kollektiivi, vaid kasvasid huvi vanaraamatu vastu, mis sai väljenduse vanade eksliibriste ja raamatumärkide registreerimistöös ning kulmineerus suurejoonelise näitusena *Omandimärkidega köited TRÜ Teaduslikus Raamatukogus*. Kiira üks tegevusvaldkondi oli sel ajal muuseas ka välisvahetuse pidamine põhiliselt saksa raamatufirmadega.

Mõistes töösuuna vahetamise värskendavat toimet ja soovides seada sammud kaasaega, asus Kiira 1975. a. tööle raamatukogu metoodikaosakonda, kus kahe aasta möödudes tõusis osakonnajuhatajaks. Raamatukogus tehtav metoodiline töö oli tollal suunatud peale oma maja ka ülikooli allüksuste ja Eesti kõrgkoolide raamatukogude juhendamisele. Ja seegi töö laabus tõrgeteta.

Kuid nagu ütleb laulusalm: *Vana arm ei roosteta ...* Kiira astus oma elus veel ühe otsustava sammu (kuigi ametiskaalas tagasi) ning sai käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonna vanemraamatukoguhoidjaks. Nüüd võis jätkuda juba varem alustatud vana ja haruldase raamatu uurimine ja kirjeldamine: *K. Morgensteri isiklik raamatukogu* (1970), *Karl Morgenstern und seine Privatbibliothek* (1994), *Saksa 17. sajandi trükkis Tartu Ülikooli Raamatukogus* (1997) jt. tööd. Töötulemusi tutvustasid esinemised konverentsidel.

Uueks töösuunaks kujunes tegelemine vanade käsikirjatekstidega: Schardiuse autograafide kogu läbitöötamine.

Kiira asjatundlik, ladus ja ülepakkumistest vaba esinemisstiil on rõõmustanud meid alati tema koostatud arvukatel raamatunäitustel, millest võiks nimetada näitena seeriat *Rara zoologica* (1984), ... *oeconomica* (1986), ... *astronomica* (1987), ... *pharmaceutica* (1989) või *Philipp Melanchthon — 500*.

Tänu heale saksa keele oskusele on Kiira olnud aegade jooksul ekskursioonijuhiks paljudele väliskülalistele ja pälvinud tänusõnu kolleegide teadusartiklite tõlkimise eest. Kiira avar silmaring nii kirjanduse, teatri, eriti aga balleti ja muusika vallas on võrdväärne tema reisihuviga, mis realiseerus nii “suure kodumaa” avarustes kui ka nüüdisaegsete üleeuroopaliste võimaluste juures.

Kiira sõbralikkus, heatahtlikkus ning nooruslik uudishimu on teinud ta meeldivaks kaaslaseks kolleegide seas.

Ene-Lille Jaanson

KOIDULA PIIR

70

26. augustil 1999 seitsmekümnendat sünnipäeva tähistanud Koidula Piir alustas oma raamatukogukarjääri 16. juulil 1990, kui seljataha olid jäänud tööpäevad Tartu Ülikooli analüütilise keemia kateedris, pooljuhtide ja elektroluminestsentsi problemlaboratoriumis ning TA Füüsika Instituudis. Pikka uurimistööd ühte lausesse surudes võime öelda, et Koidula Piir uuris neis kollektiivides kiledes ja kristallofoorides sünteesi tingimusi ning nende füüsikaliskemilisi, dosimeetrilisi ja optilisi omadusi. Kogu tema teaduslik tegevus oli seotud prof. F. Klementi poolt rajatud Tartu luminestsentsi koolkonna töödega.

Enne 1990. a. oli meie raamatukogu kaua vajanud, aga mitte leidnud inimest, kes oleks võimeline keemiaalast kirjandust teadusraamatukogule kohase asjatundlikkusega liigitama ja märksõnastama. Lisaks igapäevasele liigitamise-märksõnastamisele, said Koidula teadmised loodusteaduste alal peagi rakendatud ka UDK (*Universal Decimal Classification*) liigitustabelite eestindamisel. Eesti teadusraamatukogude liigitajate kollektiivse tööna esimest korda eesti keeles ilmuvates tabelites on füüsika ja astronoomia osa Koidula Piiri tõlgitud, ja UDK klassifikatsiooni see variant jääb aastateks liigitajate käsiraamatuks.

Koidula on hariduselt küll keemik, kuid tal on ka hea käsi ilusate ja uhkete lillede kasvatamisel. Lilled on õilmitsemas nii tema Tartu kodu aknail kui ka Elva armsas aias ning neid jätkub kolleegide laudu ja aedu ehtima.

Helgi Laanes